Štev. 77. V Ljubljani, v torek, dné 4. aprila 1905. Leto XXXIII.

Velja po pošti:
za celo leto naprej K 26·—
za pol leta „ „ 13·—
za četrt leta „ „ 6·50
za en mesec „ „ 2·20

V upravništvu:
za celo leto naprej K 20·—
za pol leta „ „ 10·—
za četrt leta „ „ 5·—
za en mesec „ „ 1·70

Za pošilj. na dom 20 h na mesec.

Posamezne štev. 10 h.

SLOVENEC

Inserati:
Enostop. petitvrsta (72 mm):
za enkrat . . . . 13 h
za dvakrat . . . . 11 „
za trikrat . . . . 9 „
za več ko trikrat . 8 „
V reklamnih noticah stane enostopna garmondvrsta à 26 h. Pri večkratnem objavljenju primeren popust.

Izhaja
vsak dan, izvzemši nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2 (vhod čez dvorišče nad tiskarno). — Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo.
Uredniškega telefona štev. 74.

Političen list za slovenski narod

Upravništvo je v Kopitarjevih ulicah štev. 2. — Vsprejema naročnino, inserate in reklamacije.
Upravniškega telefona štev. 188.

Beda v Istri in skrb oblastnij.

Med dežele, ki so bile po lanjski suši najbolj prizadete, spada nedvomno Istra. — Poglejmo, kako se tam lajša beda! Najprej nam je deželni kulturni svet obljubljal otrobov, kolikor jih hočemo, po znižani ceni. Toda nekatere županije so bile tako nesrečne, da so okrožnico, ki ustanavlja zglasitev do gotovega roka, prejele prepozno, da bi zamogle pravočasno naznaniti količino zaželjenih otrobov in poslati nadavek (aro). Sicer tudi protežirane županije niso z otrobi imele posebne sreče, ker se je celi Istri stavilo na razpolago le toliko otrobov, da bi tisti, ki je zahteval 1 met. stot., zamogel dobiti le 15 kg. otrobov: za vso Istro 12 vagonov!

Sedaj pa je hotelo c. kr. namestništvo v Trstu popraviti krivico, ki se je zgodila, ne le posameznim občinam, ampak celi Istri, ter se je v bombastični okrožnici razširokoustilo, da je sedaj v prijetnem položaju, da lahko ustreže vsem zahtevam glede otrobov. In kaj se je zgodilo? Velika občina, slovenska seveda, ki šteje blizu 10 000 duš, je bila tako srečna, da se ji je nakazalo 10, reci deset kvintalov otrobov po znižani ceni. Županstvo se je nahajalo v prijetnem upanju, da so se gospodje na namestništvu zmotili za najmanj 2 ničli. Toda razočaranje je sledilo za petami. Ako bi bili otrobi p e p e l, morda bi zadostovalo v dotični županiji, da se jih vernikom na pepelnično sredo na glavo potrese v 5 župnih cerkvah, za „p o m o ž n o a k c i j o“ je pa taka pomoč vendar premalenkostna!

Nič boljše se nam ni godilo s koruzo. Okrožnice, dopisi, statistike, spiski kupovalcev — človeku se kar v glavi zavrti, kedar pomisli na velikanski aparat, ki je deloval, da se olajša beda Istranom s koruzo, ne po znižani ceni, ampak po tržni! Deželni gospodarski svet je ljubeznivo opozarjal, da se sme ta koruza, ki se jo upa dobiti, polagati samo kot krmo, za Boga ne kot človeški živež, kajti sicer izgine dobrota brezplačnega dovoza po železnici. A vkljub zagotovilu, da se bo ravnalo strogo po ukazih, se še do danes v naši županiji nijedno živinče ni preobjelo te slavne turščice in še noben občan je ni jedel. Ljudje na Dunaju, s katerimi je v zvezi tisti veleslavni odbor za lajšanje bede, stavijo namreč tako impertinentno visoke cene, da je za naše kmete še vedno ugodnejše vzeti nekaj kil turščice, ki se jo v i d i, v Kopru, kakor pa cele kvintale, po nežanesljivem vzorcu, na Dunaju. — Torej tudi s turščico nič!

Najlepše je bilo pa s semeni. To „pomožno akcijo“ ima le namestništvo na vesti in se ne more izgovarjati na kakega predsednika kulturnega sveta itd. Omenjam, da se je najprej slišalo od dobro poučenih oseb, da dobi Istra od 15 in pol milijonov drž. podpore približno 1 milijon. Ta številka se je nenadoma skrčila na 200.000 kron ter potem povzdignila na 400.000 K.

Od te podpore bi imelo priti na vprašano občino približno 9000 Kron. Ko so se pojavljali prvi oznanovalci spomladi, se je vse veselilo, da zdaj pride tudi podpora. Zupanstvo je delalo na vse pretege, sestavljaje statistične podatke o bedi, dela, ki bi se dala izvršiti iz pričakovanih podpor; pisala so se za celo župnijo skupaj in za posamezne občine posebej dolga poročila na glavarstvo, na namestništvo, na deželni gospodarski svet, na g. poslanca v državnem zboru, na ministrstva itd. itd. — in uspeh? G. c. kr. okrajni glavar je povabil g. župana, naj pride k njemu, da pove, kaj hočemo: ali podporo v denarju za cestne in druge melijoracije, ali semena: turščico, krompir, fižol itd. Opomniti pa treba, da je tudi c. kr. namestništvo potom g. potovalnega učitelja zahtevalo že prej spiske vseh kmetov, ki trpijo bedo in si ne morejo sami nabaviti potrebnih semen. Gosp. pot. učitelj poljedelstva je celo urgiral ta spisek, na kar se ga je brzojavno prosilo, da počaka nekaj dni. — Županstvo je moralo radi te „pomožne akcije“ pozvati vaške načelnike na obč. urad; ti so morali sestavljati seznamke najrevnejših prebivalcev ter so izgubili pri tem delu dokaj dnin, ki jih je morala plačati županija — ne glede na obilo delo, ki ga je imel obč. urad. In končni uspeh? V par besedah naznanja c. kr. okr. glavarstvo v Kopru, da je c. kr. namestništvo sklenilo, da ne da semen, ampak si pridržuje določiti podporo za cestna dela!

Županstvo je imelo poleg obilega dela pri vsej „pomožni akciji“ nad 200 K. stroškov; ljudje so se zanašali, da vsaj semena priromajo, če je že otrobe snel strah pred političnimi komplikacijami — in koruzo vedno bdeči judi — povžili so torej v sili semena, ker sena, ki ga je baje v naši občini preveč, se še niso navadili jesti — in sedaj zopet nič, vedno nič!

Ali hoče vlada le poizkušati delavno sposobnost županstev, ali pa imajo prav tiste italijanske občine, ki od vlade ničesar ne pričakujejo in ničesar ne sprejemajo? Baje za to, ker da škilijo nekam drugam. Tudi mi nimamo nobenega povoda, razlivati črnilo za vladne korake, ki so prav umestni videti, na prvi pogled, dočim je v resnici vse le pesek v oči prebivalstvu in pa krone v žep judovskim prekupovalcem....

Jesti nimamo, pa naj sedaj ob najhujšem delu na poljih, hodimo popravljat ceste, z nado, da vdobimo kdaj, če Bog dá, kak krajcarček plačila.... Menda mislijo gospôda tako: Semena so pojeli, torej delo na poljih odpade! Če bi se moglo delati, ko je človek lačen in obupan!

Rusko-japonska vojska.

Rusko brodovje.

Dne 3. t. mes. se je pred Džibutijem usidrala tretja ruska eskadra, obstoječa iz 6 vojnih ladij, ene bolniške ladje in iz 5 transportnih parnikov. Vojne ladje so oklopne bojne ladje „Car Nikolaj I.“, „Admiral Senjavin“, „Admiral Ušakov“ in „General-admiral Apraksin“ in križarica „Vladimir Monomah“.

Ker obstoji brodovje Roždestvenskega iz 30 vojnih ladij in 14 transportnih parnikov, bo po združenju štelo 36 vojnih ladij in 19 transportnih parnikov.

Kje pa se bo združenje izvršilo, je še tajnost. Angleški parnik „Dart“ sicer poroča, da je videl 250 morskih milj severovzhodno od Madagaskarja ruske vojne ladje 19. marca. Toda pozneje ni bilo o tem nobenega poročila več. Ako bi brodovje tudi nadalje plulo v tej smeri, bi moralo mimo angleških otokov, srečati bi moralo neštevilne tuje trgovske ladje in angleški agentje bi to gotovo takoj brzojavili v London Rusija se očividno pripravlja na dolgo pomorsko vojsko. Za to nam svedoči že okolnost, da bo že v aprilu odplulo četrto brodovje, ki bi imelo med seboj veliko, novo bojno ladjo „Slavo“.

Moštvo transportnih parnikov, ki jih Rusija vedno nakupuje, bo zavarovano tako, da dobi za slučaj invaliditete od ruske vlade dosmrtno pokojnino, za slučaj smrti pa njegovi sorodniki. Transportni parniki ne smejo pluti z vojnim brodovjem, da se v slučaju bitke ne zapleto v boj.

Razgovor z generalom Saharovom.

P e t e r b u r g, 3. aprila. Vojni minister S a h a r o v je izjavil, da so popolnoma neutemeljene vesti, da bi se Rusija le na videz pripravljala. Vojno ministrstvo energično dela, da dobi armada vse potrebno. Ako se v inozemstvu ni zdaj več naročilo, se je to zgodilo vsled tega, ker domača ruska industrija lahko sama potrebno izdela. O izgubah v bitki pri Mukdenu Saharov ni mogel ničesar povedati. Dejal pa je, da so japonska poročila o 48.000 vjetnikih pretirana. Glede numerične moči Rusov je dejal, da Rusi niso bili slabejši od Japoncev. Ako pa so se Rusi bíli tako hrabro, da so zapustili pozicije šele na povelje in ako je rusko topništvo boljše od japonskega, potem je jasno, da vojne umetnosti ni bilo pri Rusih.

Japonci bodo obkolili Ruse?

P a r i z, 2. aprila. Iz Tokia poročajo, da je peti voj, ki obsega 11. divizijo, ki se je izkazala pod Port Arturjem ter še tri druge divizije, dobil povelje, obiti armado generala Lineviča.

Na bojišču.

T o k i o, 3. aprila. Del čet, ki stoje pri Kaijuanu, je pregnal Ruse iz Nauhahua ter zasedel dne 31. marca to vas ter severno od tod ležeče višine. Položaj na drugih delih bojišča je neizpremenjen.

Epizoda iz Port Arturja.

Ko se je obleganje Port Arturja po japonski sodbi predolgo zavlačevalo, so dijaki tokijskega vseučilišča, 2000 po številu, vložili na mikada peticijo, naj odstrani Nogija in druge poveljnike ter jih nadomesti z boljšimi. Mikado je rešil peticijo tako-le: Vseh 2000 podpisanih dijakov mora takoj k Port Arturju, da pomaga Nogiju pri obleganju. Ko je trdnjava padla, j e o s t a l o o d 2000 d i j a k o v ž i v i h l e š e 50.

LISTEK.

Iz Dalmacije.

Z a d e r, 31. marca.

Boj proti Biankiniju se še ni polegel. „Jedinstvo“ še vedno meče polena proti njemu To je sedaj tembolj čudno, ker je ravno pravaška stranka ponudila narodnjakom in Srbom spravo za občinske volitve. Najdelavnejši, najbrezozirnejši in najrazboritejši narodni delavec v javnosti je za Dalmacijo poslanec Biankini. Kot mlad duhovnik je vstopil pod vodstvom rajnega Pavlinovića k „Narodnemu listu“ in od prvega začetka deluje vedno odkrito, krepko, možato po pravaških načelih. Z narodno stranko, ki je bila vedno z vlado zvezana, je imel hudih bojev. V teh bojih so se seveda nasprotniki poizkušali lotiti tudi osebnosti Jurija Biankinija. Toda ne morejo mu do živega. Edino, kar mu po prikritih besedah od strani očitajo, je to, da je on danes sam lastnik „Narodnega lista“. V zasebnih pogovorih radi njegovi nasprotniki zasučejo besede tako, kakor bi se bilo v tem zgodilo kaj nepoštenega. To pa ni res. Biankini je rešil „Narodni list“ pogina in, kar ima v njem, ima po svojem delu in za svoj trdo prisluženi denar. Požrtvovalnost njegova je znana. Rad da, kar more, za dobre namene. V Starem gradu, kjer je doma, imajo njegove radodarnosti mnogo zgledov.

Silno lepa poteza v Biankinijevem značaju je njegova plemenitost proti nasprotnikom. Sovraštva in maščevanja ne pozna. V političkem boju se je pač često pojavila južni naravi primerna burna strast, toda osebne mržnje ni čutilo njegovo srce Zato opažamo čudno reč: tudi nasprotniki, celo Italijani se obračajo nanj in često smo slišali Italijane in Srbe hvaliti njega, češ, da se v osebnih zadevah zanje bolj potegne, nego za svoje. V skrbi za javni blagor ne pozna strankarstva. Kdor hoče spoznati gospodarske, kulturne in politiške razmere v Dalmaciji, naj razgrne stenografske zapisnike državnega in dalmatinskega deželnega zbora. V Biankinijevih interpelacijah, predlogih in govorih dobi do vseh podrobnosti fino izdelano sliko. Za to delo je seveda treba izredne marljivosti. Ni ga pridnejšega poslanca od njega. Po maši gre na Dunaju v zbornico; ob osmih, tako pripovedujejo soglasno njegovi tovariši, je že tam; zvečer gre z zadnjimi ven. Ves čas pa zbira, piše, študira. V družbe ne zahaja; tudi zvečer si ne privošči odmora. Često pozno v noč v svojem stanovanju še izdeluje govore, dovršuje mnogobrojno korespondenco.

Tako je tudi v Zadru njegovo življenje. Ni čuda, da ga vsi poštenjaki spoštujejo. To se je še povečalo, ko je za čast Dalmacije pričel boj proti Handelu in ga tako zmagoslavno dokončal. Idealizem njegovega blagega srca se je pokazal ob ti priliki, ko je edinost v deželi poizkušal trajno zagotoviti in vprizoril pričetek za složno delovanje pri občinskih volitvah. Poročali smo, kako je „Narodni list“ trezno in razborito razpravljal to vprašanje in poudarjal, da je smoter občinskim upravam pred vsem dobro gospodarstvo; branil je pri ti priliki tudi pravice manjšin in priporočal, naj se tudi manjšinam (narodnim in strankarskim) prepušča nekaj mandatov. Te besede so padle na rodovitna tla. To pa ni bilo všeč intrigantom, pred vsem ne takozvanim mladim „svobodomiselcem“. Ti ljudje so povsod prava kuga; taki so se pokazali tudi v tem slučaju. Zato so planili na Biankinija in v njegovem plemenitem govoru o pomenu južnih Slovanov za Avstrijo proti Italiji, iskali lizunstva in celo podkupljenosti. Tudi „Slovenski Narod“ je stopil v vrsto teh hujskačev. Složnega dela ne marajo, ker neslога bolj služi njihovemu žepu. Krepkega ljudskega gibanja se boje. Kjer slutijo ti ljudje, da se vzbuja zdrava demokratska struja, pa zaupijejo in segajo po kamenju.

V tem času dobro dene vest, ki ravnokar prihaja iz Amerike, da je v Čikagi dalmatinska mladina ustanovila društvo z imenom J. Biankini. Vzor hrvatskega domoljuba, vzor neumornega delavca v javnem življenju, Don Jure Biankini, v resnici pomenja v svojem imenu program.

Zakaj so bili Rusi premagani?

To vprašanje premišljujejo zdaj na Ruskem, in vsi odgovori merijo na to, da poveljniki večjih oddelkov niso znali izvrševati svojih nalog. Poročevavec „Nov. Vremena“ pravi: 25. januarija so naši vojaki napadli Sandepu, a črteže so dobili šele 26. januarija. To nas je stalo 10 000 ljudi in mi nismo vzeli Sandepu.

Značilen je sledeči dogodek iz boja pri Sandepu. Bilo je 20° mraza, in kazaki, zaviti v debele kitajske plašče, so šli s sekirami na reko, da prebijejo led in napoje svoje konje. A pot jim zastavi prevoz velikanskih voz, ki vozijo čolne za pontonske mostove. „Cemu pa vozite pontone?“ vprašajo kazaki? — „Ukazano nam je, da postavimo most“. — „A vi ste sami privozili s težkimi vozovi čez led. Kaj treba torej mostu? „To je res, a nam je ukazano tako!“ Zdaj si pa pomislite, da nam je ravno ta težavni prevoz nepotrebnih pontonov delal največje težave pri umikanju!

Tri dni prej je bil dal Kuropatkin povelje k odstopu od Mukdena. A šli so šele tedaj, ko jih je že obstreljeval sovražnik, kar je zakrivilo strašno paniko. Vsaka armada je šla svojo pot. Naša tretja armada bi bila morala po mandarinski cesti in vzhodno od nje; a ne, ona je šla rajši po zapadni strani. Vsled tega je nastala zmešnjava med prvo in tretjo armado, katero so Japonci takoj porabili za napad.

Zdaj sem srečal — pravi isti dopisnik — velik prevoz, ki je bil že pred enim letom odposlan iz Kijeva. A seveda ni nikdar služil svojemu namenu, ker so ga le prevažali semtertje brez konca in kraja, med tem ko je vsa armada morala živeti le od mukdenske zaloge. V Kirin, kjer bi se bilo dobilo dovolj mongolske živine, so poslali iz Rusije veliko množino mesa in konj. Ko smo imeli v Mandžuriji že 250 000 konj za vojaštvo in prevoz, so nam pošiljali po železnici konje, namestu ljudi in pušk!

Ruski vjetniki.

Tokio, 3. aprila. Vojno sodišče v Ozaki je obsodilo 5 kolovodij najnovejšega upora ruskih vjetnikov. Eden je dobil 10 mesecev, dva po osem mesecev, oba ostala pa krajše zapore, toda vsi s prisilnim delom.

Vojska in rusko časopisje.

Pariz, 3. aprila. „Echo de Paris“ poroča iz Peterburga, da je ravnatelj ruske časniške cenzure povabil k sebi izdajatelje najvažnejših ruskih listov ter jih prosil, naj v svojih listih podpirajo idejo, vojskovati se do skrajnosti.

Ojamovo poročilo.

Maršal Ojama poroča, da se Rusi pričenjajo v veliki množini koncentrirati pri Kirinu.

Rusko posojilo.

Peterburg, 9. aprila. Novo 5% posojilo je podpisano toliko čez potrebo, da bo vsakemu podpisanemu odkazan le 40% delež njegovega nakazila.

Miru ne bo!

London, 3. aprila. O mirovnih vesteh je danes vse tiho. Vodivni možje Japonske odklanjajo misel pogajanj toliko časa, dokler niso Rusi prepričani o brezupnosti nadaljnega bojevanja ter niso pripravljeni, skleniti dogovor, ki bi zagotovil trajni mir. Japonska je začela vojsko z največjim obotavljanjem, sedaj pa bi storila največjo neumnost, ko ne bi sedaj izrabila prilike, da enkrat za vselej onemogoči vojsko. Sedaj mora energično nadaljevati, dokler nima zadostnih garancij za vzdržavanje miru.

Češki deželni zbor.

Ministrski predsednik baron Gautsch je zopet pričel razgovore z nemškimi in češkimi poslanci o sklicanju češkega deželnega zbora. Ministrski predsednik je izjavil, da bo v slučaju sporazumljenja med strankami predložil dva zakonska načrta: enega o razdelitvi kurij in enega o izpremembi volivnega reda. Stranke pa morajo zagotoviti, da ne bodo motile delovanja in se zavezati, da bo rešen gotov dnevni red. Nemci so izjavili, da so voljni dovoliti tudi v slučaju, če pride med njimi in Čehi do sporazumljenja, le kratko deželnozborsko zasedanje, v katerem naj bi bil rešen začasni proračun, predloga o podporah za po uimah oškodovane kraje in o dež indemniteti. Vsenemška zveza bo imela posvetovanje, pod kakimi pogoji so Nemci pripravljeni prenehati z obstrukcijo. Danes bo v dunajski državni zbornici razgovor nemško-čeških poslancev o tem, kako omogočiti delozmožnost češkega deželnega zbora. Razgovor bo le predposvetovanje o sklepih, ki bodo predloženi shodu vseh nemških deželnih poslancev. Izvrševalni odbor češke državnopravne stranke je izjavil: Hudodelstvo na češkem narodu je, če bodo češki zastopniki s kakimi koncesijami odkupili od Nemcev delozmožnost češkega deželnega zbora.

„Narod. Listy“ pišejo, da ako se Nemci ne odločijo brezpogojno, ne da bi obstruirali sodelovati v zasedanju češkega deželnega zbora, da hočejo Cehi na vsak način preprečiti delovanje zbornice na Dunaju.

Državni zbor.

V včerajšnji seji avstrijskega državnega zbora se je spominjal predsednik dr. Vetter rajnega poslanca dr. Wolffnardta, ki je od leta 1897. nadalje zastopal spodnještajerska mesta Maribor, Slovenska Bistrica, Slovenji Gradec i. t. d.

Voditelj justičnega ministrstva Klein je vložil vladni zakonski načrt o uporabi denarnih kaznij odvetnikov. Gautsch in Schönaich sta odgovarjala na interpelacije. Zbornica je sklenila preiti v podrobno razpravo o določitvi rajona za peso. Zbornica je v podrobni razpravi rešila prve štiri točke navedenega zakona.

Poslanec Klofač je želel, naj zbornični predsednik vpraša domobranskega ministra, če je res izdala vojna uprava več milijonov, ne da bi bila imela za to pravico od zbornice.

V po dr. Derschatti predlagani odsek, ki se bo pečal z razmerami med našo državno polovico in Ogrsko so bili izvoljeni: Abrahamowicz, Axmann, Bärnreither, Bareuther, Winter, Babrzinsky, Chiari, Derschatta, Dzieduszycki, Ebenhoch Fiedler, Krnk, Fořt, Grabinski, Grabmayr, Grozs, Holstein, Hermansky, Lecher, Lemitsch, Locker Malfatti, Menger, Morsey, Pergelt, Pernerstorfer, Ploj, Prade, Prasek, Schopfer, Stein, Stransky, Sylva - Tarouca, Schwegel, dr Susteršič, dr. Tavčar, Tollinger, Vercegnassy, Wassilko, Wodzidzki, Wolf, Wrabetz, Zedwitz, Zazek.

Danes bo posvetovanje klubovih načelnikov o določitvi nadaljnega dnevnega reda. Na dnevni red nameravajo postaviti carinski tarif. Odbor nemške četvorice je naznanil Gautschu, da nameravajo nemške stranke pozvati vlado, naj varuje koristi Avstrije nasproti Ogrske. Gautsch je obljubil vse storiti, a s sedanjo vlado se ne more pogajati, ker je demisijonirala. Posl. Berger (Schönererjev pristaš) bo predlagal, naj vlada prevzame vse cerkveno premoženje v svojo upravo. Duhovščina naj bo uvrščena tako, kakor je uvrščeno uradništvo. Nadškofje z naslovom ekscelenca naj se uvrste v tretji, škofje v četrti činovni razred i. t. d Tudi redovnike in redovnice naj bi plačala vlada.

Italijanski klub je izdal izjavo, da bo storil vse, da prične zbornica razpravo o ustanovitvi italijanske pravosodne fakultete

Položaj na Ogrskem

Kako se bo razvila ogrska kriza, ni znano nikomur. Mogoče bo vladar odjenjal, ker v visoki svoji starosti bi rad mirno živel. Vpoštevati se mora tudi dejstvo, da velik del ogrskega plemstva soglaša z zahtevami opozicije in plemstvo je še vedno imelo in ima velik vpliv na vladarje tudi v ustavnih državah. Včeraj se je posvetoval vojni minister Pitreich s političnimi voditelji. O čem se je posvetovalo, ni znano. Vladar je izjavil, da se hoče z opozicijo pogajati na podlagi onih pogojev, pod katerimi je bil Andrassy pripravljen sestaviti novo ministrstvo. Vladar je naročil Andrassyju, da prične pogajanja z izvrševalnim odborom opozicije o rešitvi krize po vladarjevih navodilih.

Izvrševalni odbor združene opozicije je imel včeraj ob 10. uri dopoldne pod Košutovim vodstvom sejo. Odbor je izjavil, da o posvetovanju dne 1. aprila priobčena poročila niso istinita. Posvetovali so se nadalje z vprašanji, ki jih bodo stavili zbornici z ozirom na razveljavljenje dne 18. novembra 1904 sprejetega Danielovega zakona. Tudi grof Andrassy je prišel k seji in naznanil, da je odgodenje vojaških zahtev smatrati tako, da bo mogoče le mal del zahtev odgoditi. Izvrševalni odsek je nato izjavil, da ne odobri tega načrta. Ostro so grajali, ker je vojna uprave izdala vsote, ki jih ni dovolil ogrski državni zbor. Neki član izvrševalnega odbora je celo zahteval, naj se toži vojna uprava, ker je tako kršila zbornične proračunske pravice in na lastne roke izdala nedovoljene vsote. O tem sklepu je bil vladar takoj obveščen Finančni minister Lukacs je izjavil, ko je izvedel o tem sklepu, da se ne bo udeležil nadaljnih razprav o rešitvi krize. Kakor se poroča, se je nameravalo odgoditi le oni del vojaških kreditov, ki jih bo potrebovala vojna uprava po letu 1906, ker je že porabila vsote za leti 1905. in 1906. Tudi grof Andrassy je glasoval, naj se odkloni ta načrt. Ker je združena opozicija odklonila vladarjev načrt, bo najbrže vodil novo ministrstvo Lukacs. Vsi sedanji ministri ostanejo na svojih mestih, le Tisza bo odstopil. Lukacsu pa ni nič kaj všeč, da bi moral on biti ministrski predsednik v tako zavoženih razmerah, in bo poizkusil vse, da se izogne neprijetni nalogi.

V Budimpešti so včeraj govorili, da je odklonitev vladarjevega načrta po opoziciji povzročila resen razpor med krono in opozicijo. Baje namera vladar še danes odpotovati na Dunaj. Zvečer se je v Budimpešti razglasila novica, da bo vladar poveril sestavo novega ministrstva Szellu. Vladar želi, da bi se odgodilo zasedanje toliko časa, dokler ne bo končana kriza.

Današnja seja ogrske zbornice bo imela le formalen značaj. Prihodnja seja bo pojutrajšnjim. Košut bo v današnji seji predlagal, naj se razveljavi lex Daniel in bo ta predlog utemeljeval v prihodnji seji. Zbornica bo potem izvolila odsek, ki se bo posvetoval o adresi grofa Apponyija. Neodvisna stranka je sklenila, da se pridruži sklepu izvrševalnega odbora združene opozicije. Naznanil je, da se je šlo pri odgodenju kredita za vojaške namene le za vsoto 80 milijonov kron. Tudi Banffyjevci in katoliška ljudska stranka sta odobrili sklep izvrševalnega odbora. Ker je izključena sestava novega ministrstva v sedanjih razmerah, se izvrševalni odbor združene opozicije ni posvetoval o nadaljevanju zborničnih sej.

Dogodki na Ruskem.

Lodz, 3. aprila. Ranjeni komisar Szablovcz bo težko ozdravel. Redar, ki je šel za komisarjem, je napadalca dvakrat udaril po glavi. Sodijo, da mož umre na dobljenih ranah. Kdo je ta mož, še niso mogli konstatirati, star je približno 40 let. V njegovem žepu so našli nabit star revolver in patrone.

Peterburg, 3. aprila. Skladiščni in delavnični uslužbenci po mnogih ruskih mestih zahtevajo znižanje delavnika in deloma tudi zvišanje plače. Zadnja tozadevna poročila so iz Tvera, Bonsova in Syszana.

Varšava, 3. aprila. V celi varšavski guberniji je prepovedana prodaja revolverjev, samokresov in patron. Orožje, ki se je nahajalo v prodajalnicah za orožje, so numerirali ali so ga pa spravile oblasti.

Moskva, 3. aprila Na vseučilišču je bila seja zdravniškega kongresa, ki ni bila javna. V ostrih govorih so grajali zdravniki stališče vlade, ki je prepovedala kongres proti koleri. Izjavili so, da je nezadostno sklicati le ljudsko zastopstvo in zahtevali ustavo.

Lodz, 3. aprila. V pretekli noči je umrl delavec, ki je bil prijet in ranjen; ko ga je prijela policija, ker je napačno sumila, da je on napadalec policijskega komisarja Malakjeviča. Pravi napadalec, neki 19letni mladenič, je pobegnil. Malakjevič, ki ima 13 ran, umira.

Odesa, 3. aprila. V današnji razpravi proti napadalcema na odeškega mestnega glavarja Neidhardta sta bila obsojena Pulakov na sedemletno in Linin na desetletno ječo.

Peterburg, 3 aprila. Razprava poti Gorkemu bo 16. maja.

Peterburg, 3. aprila. V Vilni in Bjalostoku še vedno zapirajo prekucuhe.

Ljudska šola lužičkih Srbov.

Na Saškem se uči v osnovnih šolah po serbskih vaseh verouk edino le tam v srbskem jeziku, kjer je tudi bogoslužje v srbskem jeziku, a otrok mora znati tudi nemško. Brati in pisati se uči otrok takoj srbsko in nemško. Saška vlada ne stori ničesar v prospeh srbskega jezika. Na srednjih šolah ni niti enega stalnega učitelja za srbski jezik, a v samem Budišinu je do sto učencev Srbov. Srbom na Pruskem se godi še slabše. Tam so po šolah v srbskih vaseh največ učitelji Nemci, ki surovo postopajo s srbske deco. Za vsako srbsko besedo je otrok v šoli tepen. Nadzorniki gonijo učitelje h germanizaciji in učitelji govore, naj si so tudi Srbi, skoro le nemško. Starši silijo otroke, da se uče nemško, da se v šoli iz njih ne norčujejo ali jih ne kaznujejo. Na Saškem imajo katoliški Srbi šolske knjige za verouk samo srbske tiskane z latinico; protestanti pa srbsko-nemško, t. j. na eni strani srbsko, na drugi nemško. Postava dovoljuje še več, a sami Srbi se je ne poslužujejo

Vstaja na Balkanu.

Splošno mnenje je, da bo že v prihodnjih tednih vzbruhnila vstaja na Balkanu. V večjih mestih stražijo Bolgare, ker se Turki boje, da bo ob Veliki noči vzbruhnila vstaja. V Solun so došli iz Male Azije vojaški novinci, ki so jih poslali v provinco. Turški vojaški krogi trdé, da bodo poklicani pod orožje reservniki prvega, drugega in tretjega armadnega voja. Turki pravijo, da morajo reserviste izuriti v rabi Mauserjevih pušk. Nedavno so poročali listi, da je padel v boju pri Smolu znan vstaški voditelj Apostol. Sedaj poročajo, da se Apostol sploh ni udeležil tega boja. Ubit je bil pač eden njegovih zaupnikov, ki je jezdil njegovega konja in imel njegov pečat, Apostol pa je bil takrat v Sredcu, da dobi nova navodila.

Iz dosedanjih poročil se da sklepati, da bo kmalu vzbruhnila na Balkanu splošna vstaja. Cas je tudi ugoden za oprostitev slovanske teptane raje na Balkanu, ko so se dvignili proti zaspani in nrzadnjaški turški oblasti tudi Arabci! Upajmo na boljšo bodočnost slovanskega Balkana!

Dnevne novice.

Narodnonapredna stranka na verigi. Slovenska javnost ima zopet priliko, da občuduje „slovensko“ „narodno-“ „napredno“ stranko, kako pleše na Svegljevi verigi in igra kužka-varuha pred Svegljevo posestjo na Kranjskem. Znano je, da je „Narod“ na „Slovenčev“ poziv, naj bi Slovenci skupno udarili na veleposestvo, odgovoril, da mora najprej stopiti katoliško-narodna stranka z narodnonapredno stranko v dotiko, predno se more pričeti kak razgovor o tem. Katoliško-narodna stranka je zatajila vse druge strankarske pomisleke, imela je samo skupno slovensko stvar pred očmi in to storila, a razgovora pa ni bilo, dasi so prej liberalci zagotavljali, da so popolnoma za skupen nastop v veleposestvu. Izvrševalni odbor narodnonapredne stranke je čakal po dogovoru s Svegljem za odgovor toliko časa, da bi bilo za vsako agitacijsko delo do volitev premalo časa, če bi tudi poštenejša struja v liberalni stranki silila na skupen nastop. In kako so odgovorili! Da so imenik „pregledali“ in da so se „prepričali“, da ni upati zmage. Ali je to odgovor na predlog katoliško-narodne stranke z dne 21. februarja (!), naj se slovenski poslanci iz Kranjske snidejo v svrho posvetovanja. Zakaj ni ste hoteli imeti skupnega posvetovanja? Naj dr. Tavčar še tako trdi, da ni upanja, da bi prodrli, in naj še tako trdi, da je to sad „vestnega pregleda volivnega imenika, česar mu seve nihče ne verjame, vendar stoji pred slovensko javnostjo pribito, da se je narodnonapredna stranka v tej zadevi izognila skupnemu pogovoru, pri katerem bi bilo še-le mogoče dognati, kak je položaj v resnici. Iz vsega sledi: Liberalci nečejo skupnega razgovora, ker so „izračunali“, da zmaga ni mogoča. Tako neumnega odgovora pač ni nihče pričakoval. Pri skupnem dogovoru bi se morali dognati te-le vprašanji: 1. Kakšna verjetnost je, da bi se v danem slučaju s skupnim nastopom porazila Šveglova stranka? 2. Kako naj se doseže skupni nastop? Seveda mora biti predpogojno vprašanje že rešeno: Ali sploh moreta sodelovati obe slovenski stranki v boju proti Šveglovi četi. Liberalci so prvo vprašanje, ali je mogoča zmaga, rešili sami. To ni pošteno in ne lojalno, ker bi se ravno v tem oziru moglo priti do pravega zaključka po skupnem posvetovanju. Tudi naši politiki znajo računati in menda ne slabše od dr. Tavčarja. Pokazali so lib., da nečejo ali ne smejo hoteti skupnega nastopa. Naša stranka je to glavno vprašanje smatrala kot samo ob sebi umevno; iz dr. Šusteršičevega pisma se jasno izprevidi, da je za nas vprašanje, ali je želeti skupnega nastopa, že rešeno. Iz dr. Tavčarjevih pisem se pa vidi, da pri liberalcih še ni. Skrbno se izogiblje vsakemu migljaju v tem oziru. Jasno je: nečejo ali nesmejo. V obojem slučaju pa je končna sodba: Niso več slovenska stranka. Sedaj je seve tudi za uspešen skupen nastop prepozno. Švegljevci so imeli vsled ljubeznjivosti narodno-napredne stranke dovolj časa dobro pripraviti se. Mi smo že v soboto obširno dokazali, da bi pravočasno pripravljeni naskok ne bil brezuspešen, podrobneje v karte si seve sedaj ne damo gledati ker bi bilo to brez pomena in na mestu le pri poštenem skupnem dogovoru, pri katerem bi imeli obe stranki enak namen koristiti slovenski stvari na Kranjskem. Za vsakega Slovenca je jasno, na kateri strani je v tej zadevi pravica in te ne zakrijejo prav nič za lase v to stvar privlečene laži, da bi mi kaj podpirali grofa Gleispacha. Vsakemu, ki se za javnost zanima, je znano stališče „Slovanske zveze“, ki je v splošno korist vedno v tej zadevi nastopala, in sicer precej preje nego je proti grofu Gleispachu privel dr. Tavčarja njegov osebni interes. V Dežmanove grablje je narodno-napredna stranka zopet zabila en zob več!

Mi pa skozi drn in strn s Svegljem! Taka je glavna misel včerajšnjega „Narodovega“ članka. Tisti „Narod“, ki je zahteval od „Slovenca“, naj stopi katol.-narodna stranka glede volitev v veleposestvu z narodno-napredno stranko v dotiko, piše sedaj: „Ako bi bile razmere v veleposestvu take, kakor jih predstavlja „Slovenec“, potem bi bil danes sklenjen že drug kompromis. Narodno-napredna stranka bi v tem slučaju zahtevala, da sklenejo Nemci žnje kompromis in da jej izmed dveh mandatov odstopijo en mandat. In če bi bili Nemci količkaj v strahu za svojo zmago, če bi se imeli količkaj bati, da jih koalicija slovenskih naprednjakov s klerikalci in nemškimi konservativci porazi, bi gotovo radi sklenili tak kompromis, ker bi jim bilo brez dvoma ljubše ohraniti en mandat, enega pa dati slovenskim liberalcem, kakor pa izgubiti oba mandata. Nemci lahko z žrtvami rešijo to ali ono graščino, ali dolgo se na ta način ne da izhajati. V 30. letih se je število veleposestev od 160 skrčilo na 84 in če pojde tako naprej, kakor v zadnjih letih, bo nemška stranka kmalu morala sama ponujati tej ali oni slovenski stranki kompromis.“ — To so jasne besede Če bi tudi katol. narodna stranka prepričala narodno-napredno stranko, da je slovenska zmaga v veleposestvu gotova, tudi potem bi se „Narodovci“ še ne ločili od Sveglja, ampak iskali bi ž njim takega kompromisa, da ostane vsaj nekaj Svegljevcev še v dež. zboru, ako dajo Svegljevci nekaj prostora tudi slovenskim liberalcem. Tako dr. Tavčar očetovsko skrbi za svojega političnega očeta barona Sveglja. Tako drži dr. Tavčar v rokah staro lajno in na njej igra staro „vižo“ o potrebi Svegljevega fraka v kranjski dež. zbornici!

Italijanska torpedovka ponoči pred Puljem. Pulj, 3. aprila. Potrjuje se poročilo, da je italijanska torpedovka ponoči postavila na obrežje v Barbarigi italijanskega častnika, ki ga je straža prijela, nakar je ladja izginila. Prijeti častnik je poročnik Giordano Pesci od 5. trdnjavsko-topniškega polka v Jakinu. Bil je v polni uniformi. Poročnik Pesci je bil izročen tukajšnjemu civilnemu sodišču ter potem okrajnemu sodišču. Ko je povedal, kdo je, je odklonil vsako izpoved. Oficijelno mu je dan za zagovornika dr. Zuccon.

Umrl je v Št. Vidu pri Zatičini danes zjutraj ob pol 3. uri čast. gosp. Alojzij Jerše, župnik v pokoju. Rojen je bil l. 1849. v Trbojah Služboval je v Poljanah nad Skofjo Loko, na Trati, v Trnovem na Notranjskem, v Starem trgu pri Kočevju, na Dobovcu, v Kresnicah in je sedaj že nekaj let živel v pokoju v St. Vidu na Dolenjskem. Pogreb bo v četrtek ob 9. uri v St. Vidu pri Zatičini. Svetila mu večna luč!

Imenovanja. Njegovo Veličanstvo cesar je imenoval deželnosodnega svetnika Jakoba Kavčiča v Ljubljani za predsednika okrožnega sodišča v Novem mestu in deželnosodnega svetnika Jožefa Lienharta v Gradcu za višjega deželnosodnega svetnika pri deželnem nadsodišču v Gradcu; nadalje je podelil deželnosodnemu svetniku Ivanu Škrlju v Novem mestu naslov in značaj deželnega višjesodnega svetnika. Ekscelenca vodja justičnega ministrstva je prestavil: sodne adjunkte Jožefa Zupančiča iz Idrije v Ljubljano, dr. Antona Rojca iz Sevnice v Celje, dr. Franca Hradeckéga iz Celja v Celovec in Oskarja Deva z Brda v Skofjo Loko. Za svetnike deželnega sodišča in predstojnike okrajnega sodišča sta imenovana, da ostaneta na svojih mestih okrajni sodnik Jožef Sitter v Brežicah in dr. Ivan Presker v Ormožu. Za okrajne sodnike sta imenovana sodna adjunkta dr. Franc Zangger v Konjicah za Rogatec in Teodor Bežek v Skofji Loki za Ilirsko Bistrico, za sodne adjunkte so imenovani avskultanti dr. Ludvik Treo za Cernomelj, dr. Matej Senčar za Brdo dr. Jožef Osvatič za Sevnico in dr. Robert gOgorevc za Idrijo.

— **Akademični senat v Zagrebu** ni hotel potrditi pravil „Kluba hrv. vseučiliščnikov — Z dov“ ter se mora klub sedaj razpustiti.

— **Smrtna kosa.** Umrl je v Skorklji pri Trstu poseštnik gosp. Josip Turk, odbornik političnegu društva „Edinost“.

— **Iz St. Vida nad Ljubljano.** Tukajšnja društva so dne 2 aprila zvečer priredila na čast novoustanovljenemu zdravstvenemu zastopu v St. Vidu in novodošlemu okrožnemu zdravniku blag. gosp. dr. Živku Lapajna bakljado, serenado ter pedoknico. Društva so bila zastopana v obilnem številu, in tudi druzega ljudstva nad dva tisoč Na novo ustanovljena veteranska godba in tamburaši so zaigrali več krepkih komadov. Čitalniški in cerkveni pevski zbor sta pa zapela marsikako lepo domačo in domovinsko pozdravno pesem. Belčeva Tončika je podarila blagorodni gospej zdravnikovi pomenljiv šopek pomladnega cvetja v spomin prihoda v St. Vid. Po dovršeni slavnosti so se podala društva z blag. g. zdravnikom in njegovo gospo v dvorano pri Cebavu. Tukaj so, menjajoč se, svirale godba in tamburaši, vmes pa so se vrstile lepe domače pesmi s krepkimi, navdušenimi napitnicami. Lepi večer nam ostane vsem v trajnem spominu. Bog daj, da bi bil prihod g. zdravnika, kakor tudi ustanovitev novega zdravstvenega zastopa v blagor lepi naši okolici in v veliko korist trpečega našega ljudstva.

— **Slovensko časnikarstvo v Ameriki.** Slovenski list „Nova Domovina“ izhaja sedaj v lepši in večji obliki. V svojo tiskarno je dobila črkostavni stroj, ki nadomešča delo šestih stavcev.

— **Slovenci pri Rooseveltu.** Newyorški republikanski klub napravi izlet v Washington, kjer se pokloni Rooseveltu. Zastopane bodo vse narodnosti, tudi Slovenci, ki bodo tvorili posebno deputacijo.

— **Občinske volitve brez volivcev.** V Izoli v Istri k občinski volitvi prvega razreda ni prišel noben volivec. Volitev se ni mogla vršiti.

— **Aretirali** so v Zagrebu Jurija Korošca, katerega preganja tudi ljubljansko okrajno sodišče radi tatvine.

— **Poštni uslužbenci.** Včeraj se je podala v parlamentu deputacija državne zveze poštnih in brzojavnih uslužbencev k trgovinskemu ministru Callu, da se zavzame za dolgoletne želje in zahteve poštnih uslužbencev: za olajšanje provizorija pomožnih slug in za povišanje pokojnin vdov in sirot. Minister je odgovoril, da sedanje razmere ne dopuščajo večje akcije, da bo pa šla vlada uslužbencem kolikor mogoče na roko, posebno pri olajšavi provizorija. Tudi namerava vlada sčasom opustiti kategorijo pomožnih slug.

— **Velik slavnostni izlet v Divačo** priredi tržaška podružnica „Slovenskega planinskega društva“ povodom prevzetja krasne „Cesarjevič Rudolfove jame“ drugo nedeljo meseca maja. Jama, v kateri bodo vsa dela v kratkem dovršena, bo na dan 14. maja nad vse čarobno razsvetljena in se priredi zato iz Trsta poseben vlak. Na ta slavnostni izlet vabljena bodo vsa slovenska društva Trsta, okolice, Goriške itd. Tudi iz Ljubljane se priredi poseben vlak za tukajšnja društva in izletnike. Z obiskom jame združena bo tudi velika ljudska slavnost na planem.

— **Potres.** V Kranjski gori so imeli dne 2. aprila zvečer ob 6. uri 47 m. močan potres. Sunek je bil vertikalen s hudim bobnenjem.

Ljubljanske novice.

lj **Ljubljanska elektrarna** dobi v kratkem uničujoče konkurentinjo. Komisionalni ogled za novo elektrarno se je že vršil ob Savi pod Smarno goro. Napeljali bodo Savo od Medvod do Smarne gore in tu doseženi padec bo dal ogromno vodno silo. Seveda bode takoj, ko se to izvrši, ljubljanska elektrarna odveč in odveč tudi vsi ogromni stroški zanjo. Podjetniki so dobili svet ob Savi silno poceni — po eno krono so dali za kvadratni seženj. Ker bodo upravni in proizvajalni stroški po izvršenem delu primeroma jako majhni, bo seveda ljubljanska elektrarna polagoma prenehala. Cujemo, da so med privatnimi podjetniki gospodje občinski svetnik Žužek, V. Majdič, nadinženir Böltz itd Nujno potrebno je, da se takoj ta zadeva javno obravnava, ker je ljubljansko mesto zaradi svoje elektrarne pri tem jako interesirano. Na javnem shodu, ki se namerava sklicati, naj pride v razgovor tudi ta velevažna zadeva!

lj **Smrt vsled pijanosti.** V gorenjskem vlaku se je včeraj peljal neki moški, ki je bil zelo vinjen. Pod postajo Radeče je šel iz voza in je stal nekaj časa zunaj. Ko je prišel sprevodnik za njim, ga zunaj ni več našel. Brzojavili so potem na postaji Radeče in Dovje. Našli so moža, za katerega ime se še ne vé, blizu Dovjega na železniškem tiru mrtvega. Mož je bil padel iz vlaka in se ubil.

lj **Zastrupila** se je danes ponoči 23letna pestunja pri restavraterju Schreyu, Frančiška Matjašičeva, rodom iz Globokega v brežiškem okraju. Vlegla se je sinoči z namenom, da se sama usmrti v izpraznjeno sobo za služkinje, v kateri se je nahajalo žareče oglje in žveplo. Vzela si je bila blazino iz svoje postelje in se v to sobo znotraj zaklenila. Ker jo danes zjutraj niso nikjer našli, so vrata siloma odprli ter našli Matjašičevo ležeče mrtvo na tleh za vrati. Pod glavo je imela blazino in pod nos si je dala še nekaj žvepla. Govorila je že večkrat, da se misli usmrtiti, vendar je pa vzrok samoumora neznan.

lj **Nedeljski počitek mesarjev.** Na občnem zboru mesarske zadruge je bil sprejet predlog g. Milana Kozaka, da mesarji v nedeljah po zimi ne bodo prodajali mesa. V odbor, ki naj vodi dogovore so bili izvoljeni gg M. Kozak, Košenina, Marčan, Černe, Sirk in Ocvirk.

lj **Prodajo ljubljanskega Gradu** je včeraj sklenil drž zbor.

lj **Odlikovanje.** Cesar je odlikoval fml. Rudolfa pl. Chavanne z viteškim križcem Leopoldovega reda.

lj **V ječi je postal pesnik.** Ameriški „Glas Naroda“ piše: V listu „Star of Hope“, katerega izdajajo kaznjenci newyorških državnih zaporov v Sing Singu, izšla je nedavno pesmica v nemškem jeziku. Pesnik se je podpisal s „številko 54,870 . . .“ Številka in ne ime; pesem je torej spisal človek, čegar ime je iz knjige živih izbrisano. Coroner dr. Scholer je slučajno dobil jeden iztis imenovanega lista, katerega je pokazal nekaterim nemškim časnikarjem. Vsled pesmi poslalo je uredništvo newyorškega nemškega dnevnika „Abendblatt“ svojega poročevalca v Sing Sing, da obišče pesnika v obleki kaznjencev in da pozve podrobnosti o njegovej osodi. V Sing Singu je pa poročevalec izvedel, da pesnik številka „54.870“ ni Nemec, temveč — Slovenec, rodom Ljubljančan. Ko se je poročevalec vrnil, naznanil je takoj našemu uredništvu da je tamkaj našel mesto Nemca, našega rojaka! Ime jetnika je Aleksander V . . . . . Ta „pesnik“, ki pa menda ne bo užival svetovne slave, mora ostati v Sing Singu štiri leta.

lj **Velik simfoničen koncert** „Glasbene Matice“ v četrtek, dne 6. t. m. kot najkrasnejša točka vzporeda bo pač Smetanova simfonična skladba Vltava. Že sama ta točka je toliko vredna, da bi se vsak glasbeno zaveden Slovenec tega koncerta moral udeležiti. Tolike krasote je v Smetanovem delu nabrane. Smetana je v simfoničnih skladbah svojo domovino proslavljal. Ciklus njegovih simfoničnih skladb za veliki orhester pod skupnim naslovom „Moja domovina“ (Má olast) obseza sledeče skladbe: I. Vyšehrad, II. Vltava, III. Sarka, IV. Iz čeških logov in gajev, V. Tabor, VI. Blanik. Ta ciklus skladb tvori višino Smetanovega skladanja. Tako jednotno, tako popolno v velikem slogu, tako duhovito in fino ustvarjajočega najdemo Smetano k večjem še v njegovem komornem kvartetu „Iz mojega življenja“ in deloma v njegovi operi „Tajemstvi“. Vsa ta najboljša dela je Smetana zložil v svoji najžalostnejši življenjski dobi, v oni dobi, v kateri ga je bolezen napravila popolnoma gluhega. Tudi ga je zelo bolelo, da ga v življenji kot dramatika, opernega skladatelja niso pripoznali ne Cehi ne tuji narodi. Ko je Smetana legel v grob, niti sanjal ni o svojih velikih uspehih, katere so njegova dela doživela po njegovi smrti. Umrl je z utisom nepripoznanega skladatelja. To ga je v njegovih zadnjih letih tembolj ker je bil bolan in popolnoma gluh, silno bolelo, tako da je zblaznel. Od njegovih opernih del, ki so tako originelna in krasna ni razven „Prodane neveste“ nobena dosegla pravega uspeha in ravno to svoje delo je Smetana nazival „igračo“, veliko višje je cenil svoja druga dela. Največ krasote, originalnosti in domorodnega čuta pa je položil v svoje simfonične skladbe naslovljene „Moja domovina“, v njih je hotel tujim svetovnim narodom povedati, kako bogata na naravnih krasotah je njegova češka domovina, kako slavno preteklost, in kako slavno zgodovino ima narod, čigar sin je bil Smetana. O „Vltavi“ še spregovorimo.

lj **Tujci v Ljubljani.** Meseca marca t. l. je došlo v Ljubljano 2927 tujcev, za 412 več kot v prejšnjem mesecu.

lj **Vojaška služba božja** bo v naslednjih mesecih v cerkvi sv. Petra — vsakokrat ob 8. uri dopoldne — in sicer: a) za moštvo nemške narodnosti dne 16. aprila, 7. in 21. maja ter 4. in 18. junija; b) za moštvo slovenske narodnosti dne 30. apr., 14. in 28. maja ter 11. in 25. junija. Pri slednjih oskrbuje cerkveno slovensko petje zbor vojakov 17. pešpolka.

lj **„Plaumontag“.** Včeraj proti večeru se je zbralo v neki tukajšnji gostilni osem krojaških pomočnikov. Zdravili so „mačka“ toliko časa, da je prišlo do pretepa. Krojači so samo opraskani, gostilničar pa, ki je miril, jo je dobil za plačilo tako po glavi od nekega pomočnika s ključem, da je znatno poškodovan. — V nedeljo ponoči so pa prišli štirji krojaški pomočniki po Florijanskih ulicah, ki so bili opsovani s „smrkavci“ od treh drugih mojstrov. Eden izmed krojaških pomočnikov je imel toliko „korajže“, da je mojstre pozval na odgovor. Ti so ga pa za plačilo pretepli in mu odvzeli površnik in klobuk.

lj **Ogenj v sobi.** Antonija Velkovrhova je v nedeljo popoldne prižigala pri oknu žveplenke in prišla pri tem preblizu zagrinjala, ki se je užgalo Ogenj so domači hitro pogasili in je škode le 4 K.

lj **Poroka.** G. Ernst Mallasz de Feketemezö, c. in kr. nadporočnik in Elizabeta Bamberg sta bila danes poročena.

lj **Umrl** je pek g. Ivan Gajeta.

lj **Če je ženska pijana.** V soboto zvečer je prišla neka žena s svojim možem v neko gostilno v Kolodvorskih ulicah. Ženi je bilo rujno vince tako stopilo v glavo, da je druge goste začela nadlegovati in psovati. Mož jo je svaril, ker pa le ni bilo miru, jo je mož postavil na cesto. To pa je vinjeno ženo tako razburilo, da je tekla na železniški tir na kolodvoru in vpila kakor blazna. Železniški uslužbenci so jo spravili v čakalnico, kjer je žena vpila in se metala po tleh. Posredovat je moral policijski stražnik, ki je ženo spravil domov. Ko je prišel mož po zneje domov, ni mogel v stanovanje, ker se je bila žena zaklenila. Rekla mu je skozi okno, da doma ni postelje zanj, ampak naj si išče prenočišča v mestu, kar je mož tudi storil.

lj **Prijeti tat.** Včeraj popoldne je prišel v stanovanje gospoda Alojzija Strupija na Krakovskem nasipu brezposelni Valentin Marenko, rodom iz D. M. v Polju, in mu ukradel iz predala krono. Strupi, ki je tatvino takoj opazil in videl Marenkota priti iz sobe, je šel za njim in ga zasačil v neki žganjarni v trenotku, ko je menjaval krono.

lj **Najden** je zlat prstan in srebrna zapestnica.

lj **Izseljevanje.** Včeraj se je odpeljalo z južnega kolodvora v Ameriko 118 Slovencev in 160 Hrvatov.

Štajerske novice.

š **Politično in gospodarsko društvo v St. Pavlu** pri Preboldu je sklenilo enoglasno na svojem občnem zboru dne 2. aprila t. l. sledečo resolucijo: Politično in gospodarsko društvo v St. Pavlu izjavlja da stoji neomajeno na stališču, da ima slov. nem. gimnazija ostati v Celju in pozivlja poslance, naj delujejo na to, da slovensko-nemška gimnazija ostane v Celju.

š **Stavkajo** krojaški pomočniki v Gradcu. Novi tarif je že sprejelo 20 mojstrov.

š **Umrla** je v Celju gospa Josipina Traun, soproga ces. svetnika, ne pa ces. svetnik Traun, kakor so pomotoma poročali nekateri nemški listi, iz katerih smo posneli napačno vest.

Vojne priprave v Vladivostoku.

Ruski listi prinašajo sledeče poročilo nekega poročevalca, ki je iz Vladivostoka došel v Sangaj: „V Vladivostoku je sedaj živahno gibanje. Stara obrambena dela popravljajo in gradijo nova. Vsak dan pripeljejo vlaki do tisoč vojakov. 16. marca je štela posadka 40.000 mož. Ljudje mislijo, da bodo Japonci porabili prvo ugodno priliko, da napadejo Vladivostok. Nekateri celo trdijo, da so na visokem morju videli japonsko brodovje 11 ladij. Drugi zopet trdijo, da so Japonci izkrcali južno od Vladivostoka 60.000 mož. Častniki pa domnevajo, da pred poletjem ne bo napada. Železnico med Vladivostokom in Harbinom skrbno čuvajo. Po železnici so v posebnih nalašč zato napravljenih vozovih pripeljali v Vladivostok več podmorskih čolnov. Zadnji trije so došli v trdnjavo 10. jan.; vseh podmorskih čolnov je 14. Križarka „Gromoboj“ je v ladjedelnici, „Bogatyrja“ popravljajo, „Rossija“ pa celo plove po morju, da ogleduje po sovražniku.

Zelo slična so poročila, ki jih je objavil „New-York Herald“ o razmerah v trdnjavi.

List pravi: „Prebivalci menijo, da se bo pričelo obleganje mesta spomladi, zato nekteri zapuščajo mesto, drugi pa spravljajo in pošiljajo svoje dragocenosti domov. Dovažanje od morske strani je popolnoma prenehalo, ker ne more noben parnik prodreti japonsko blokado. Po ladjedelnicah ne delajo več, ker so poprave na ladjah že dovršene. Nad mestom je proglašeno vojno stanje. Nad tisoč mož garnizije je nastavljeno po vojašnicah, približno 25.000 jih je v trdnjavi. Zagotavljajo, da je v mestu že 80000 vojakov. Glavni tabor Japoncev je v Senčinu. General Kavamura je poslal močen oddelek k izviru reke Jalu, da se ustavi kakemu morebitnemu ruskemu napadu. Tako si je japonska ar-

mada priborila brez posebnih težkoč dohod do severovzhoda Koreje. Japonski parniki plujeje redno med Senčinom in Genzanom in dovažajo vojne potrebčine.

Telefonska in brzojavna poročila.

Celje, 4. aprila. Imenovanje dr. Zanggerjeve za sodnika v Rogatcu je nov Gleispachov udarec Slovencem.

Soštanj, 4. aprila. Okrajni glavar Capek je vse dosedanje volivne predpriprave županstva razveljavil.

Dunaj, 4 aprila. Danes dopoldne se je vršila seja načelnikov klubov. Gautsch je izjavil, da bo zasedanje odgodeno 11. apr. Do tedaj bo rešena predloga o rajoniranju pese in nekaj manjših predlog. Prva seja po veliki noči bo dne 3. maja. — Zbornica je sklenila, da dne 9. maja na dan 100letnice Schillerjeve smrti ne bo seje. — Po Veliki noči bo najprvo v razpravi carinski tarif, zakar so se izrekli vsi načelniki klubov, le Pacak je odločitev češkega kluba še pridržal. Malfatti je zahteval, naj se predlogo o ustanovitvi laške pravne fakultete brez prvega branja izroči odseku. Dr. Susteršič je izjavil, da predloga za ustanovitev laške pravne fakultete v Roveredu Slovencem ni nesimpatična, da pa mora o vseh nadaljnih laških željah vprašati svoj klub in da torej se ne more izjaviti še za Malfattijev predlog. Nekateri govorniki so bili zato, da naj se tudi vsi drugi inicijativni predlogi v tej zadevi izroče odseku. Predsednik grof Vetter se je izjavil, da bo počakal, predno kaj ukrene, odločitve Slovencev. Poslanec Ploj je urgiral predlogo o upravnem sodišču, dr. Susteršič in Pacher predlogo o krošnjarstvu. Dejalo se jima je, da predloga o krošnjarstvu pride na dnevni red takoj po carinskem tarifu.

Dunaj, 4. aprila. Trgovinski minister je imenoval posl. dr. Žitnika za člana sveta za pospeševanje obrti.

Dunaj, 4. aprila. Zbornica je danes nadaljevala razpravo o rajoniranju pese. Dr. Susteršič in tovariši so vložili predlog za zboljšanje položaja poštnih slug.

Dunaj, 4. aprila. Vseučiliški profesor filologije dr. Rihard Einzel se je ustrelil.

Dunaj, 4. aprila. Cesar se vrne jutri zjutraj iz Budimpešte sem. Iz tega sledi, da smatra nadaljne razgovore za brezpomembne.

Budimpešta, 4. aprila. Situacija je neizpremenjena. Današnja seja je bila le formalna. Jutri pride na vrsto predlog, naj se proglasi za neveljaven sklep z dne 18. novembra 1904 in naj se sestavi odsek za adreso.

Moskva, 4. aprila. Razprava proti morilcu velikega kneza Sergija se v kratkem prične. Imena morilčevega še ne vedo. Vzdržuje se govorica, da je morilec član visoke aristokratske rodbine.

Moskva, 4. aprila. Gorki je dobil dovoljenje, da se sme vrniti v Moskvo.

Berolin, 4. aprila. „Vossische Ztg." poroča iz Peterburga, da sta brata kneza Urosoff obdolžena defravdacije pri Rdečem križu.

Varšava, 4. aprila. Na nekega okrajnega nadzornika je streljal neki mož, ki je pobegnil. Uro pozneje je bil težko ranjen z nožem neki policaj.

Peterburg, 4. aprila. Vse vesti o miru so neresnične. Vojska se bo nadaljevala. Vlada noče o miru nič vedeti.

Dunaj, 4. aprila. Kakor so izračunali nekateri ruski časopisi, znašajo ruske izgube 400.000 (?) ljudi in dve miljardi rubljev.

Pozor! Le „Templjev"- in „Styria-vrelec" sta zakonito zavarovana kot rogaška kisleca. Vsi drugi proizvodi, ki ne nosijo oznamenila „Templjev-vrelec" ali „Styria-vrelec" in ki se varljivo prodajajo kot „Rogaška kisla voda", naj se odklanjajo. 679 a 1—1

Deželna vrelska uprava Rogaška Slatina.

Potrtega srca naznanjam v svojem in v imenu šentviške duhovščine prežalostno vest, da je Bogu Vsegamogočnemu dopadlo poklicati k Sebi prečastitega gospoda

Alojzija Jerše

župnika v pokoju

ki je danes, dne 4. aprila, ob pol 3. uri zjutraj, previdenega s sv. zakramenti za umirajoče, po kratki, a mučni bolezni v 56. letu starosti izdihnil svojo blago dušo.

Pogreb predragega pokojnika se vrši v četrtek, 6. aprila ob 9. uri dopoldne na župnijsko pokopališče.

Št. Vid pri Zatičini, 4. aprila.

Janez Vidergar,
682 župnik.

Tožnim srcem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem prežalostno vest, da je naš preljubljeni oče oziroma brat, svak in stric gospod

Ivan Gajeta

pek. vodja

sinoči ob $^{5}/_{4}7$ po dolgi in mučni bolezni v starosti 45 let, previden z zakramenti sv. vere, v deželni bolnišnici preminul.

Pogreb dragega rajnika bode danes v torek, dne 4. aprila t. l. ob 3. uri iz deželne bolnice k sv. Krištofu.

Priporočamo ga v molitev in prijazen spomin. 678

V Ljubljani, 3. aprila 1905.

Žalujoča rodbina.

Brez posebnega obvestila.

Žaga se proda

iz proste roke tik okrajne ceste, pet minut od železniške postaje. Kdor želi kupiti pod ugodnimi pogoji naj se oglasi pri **Antonu Pogačnik,** županu v Podnartu. 683 5—1

681 5—1

Mlad, oženjen kurjač,

dobro izurjen tudi pri strojih in električni razsvetljavi **išče službe.** Naslov pove upravništvo „Slovenca".

677 3—1

Izučena prodajalka

želi takoj nastopiti službo.

Naslov pove upravništvo „Slovenca".

Krepak deček

$1^{1}/_{2}$ leta star **išče vzgojiteljev.** Ponudbe s pogoji naj se dopošljejo pod „Mladost" poste restante Reka (Fiume). 671 3—2

V enem najbolj romantičnem kraju na **Gorenjskem,** kamor zahaja zlasti poletni čas veliko tujcev, **dá se v najem**

HOTEL

z vso opravo pod ugodnimi pogoji.

Odda se takoj.

Naslov izve se pri upravništvu „Slovenca".

680 2—1

C. kr. priv.

tovarne za platneno, namizno in damastno blago

NORBERT LANGER & SINOVI

Šternberk, Oskau, D-Liebau in Hronov n.|M.

Zaloga pri

Antonu Šarcu v Ljubljani

Sv. Petra cesta štev. 8

specialna trgovina z opremami za neveste.

Vsi izdelki se prodajajo po tistih cenah, kakor v tovarni sami.

809 52—47

Krojaški pomočnik

se takoj sprejme pri **Ivan Kovič,** krojaču v Novem Vodmatu št. 54. 670 3—2

673 3—1 **Repno seme,**

čebuljček za seme, zgodnji krompir,

beli amerikanec in **rožnik,** tudi kislo zelje, repo, fižol in čebulo kupuje po najvišji ceni

Jožef Leuz v Ljubljani

pri novem Fran Jožefovem mostu.

Razpis o oddaji šolske stavbe.

V svrho oddaje zgradbe šolskega poslopja *pri sv. Petru v Ljubljani* bo *27. aprila t. l. ob 4. uri popoldne v občinski pisarni v Mostah pri Ljubljani* vršila se

ofertna obravnava.

Stavbena dela so proračunjena:

1. Zidarska in težaška dela	K 28010 — h
2. Železje	„ 4993 — „
3. Kamnoseška dela	„ 1875 05 „
4. Tesarska dela	„ 6660 — „
5. Kleparska dela	„ 1133 90 „
6. Mizarska dela	„ 5432 — „
7. Ključavničarska dela	„ 3897 90 „
8. Pleskarska dela	„ 1291 — „
9. Lončarska dela	„ 1030 — „
10. Steklarska dela	„ 1032 20 „
11. Slikarska dela	„ 195 — „
12. Za druge malenkostne naprave	„ 489 95 „
Skupaj	K 56000 — h

684 3—1

Vsak ponudnik mora vložiti 10% varščine. Načrti, troškovniki in stavbeni pogoji so razgrnjeni *pri županstvu v Mostah poleg Ljubljane* do dneva ofertne obravnave na splošni vpogled.

Krajni šolski svet pri sv. Petru v Ljubljani,

dne 4. aprila 1905.

Ernest Hammerschmidta nasledniki

Madile, Wutscher & K°.

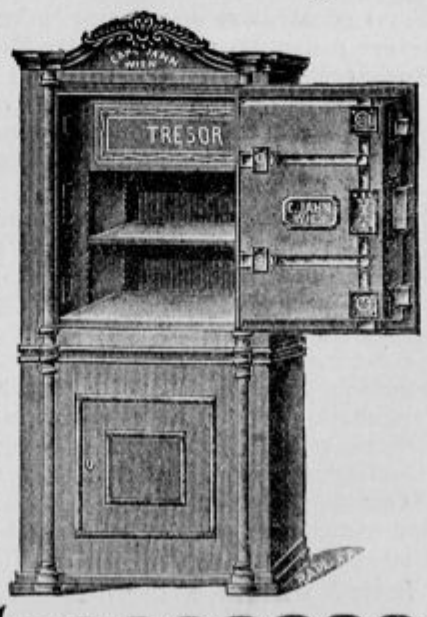

trgovina železnin in kovin

1980c 34—3 **Ljubljana**

Valvasorjev trg 6. Prešernove ulice 50.

Velika zaloga

blagajnic in denarnic ter vseh v železninsko stroko spadajočih predmetov.

Cene nizke!

Nakup in prodaja

vsakovrstnih **državnih papirjev, srečk, denarjev** itd. **Zavarovanja** za izgube pri **žrebanjih** pri izžrebanju najmanjšega dobitka. — **Promese** za vsako žrebanje.

Kulantna izvršitev naročil na borzi.

Menjarična delniška družba

„MERCUR"

I., Wollzeile 10 in 13, **Dunaj,** I., Strebelgasse 2.

Pojasnila v vseh **gospodarskih** in **finančnih stvareh,** potem o kurznih vrednostih vseh **špekulacijskih vrednostnih papirjev** in **vestni nasveti** za dosego kolikor je mogoče visocega obrestovanja pri popolni varnosti **naloženega glavnica.** 18 150—36

Izdajatelj in odgovorni urednik: Dr. Ignacij Žitnik.

Tisk „Katoliške tiskarne" v Ljubljani.